

ACC. NR M. 9156: 1-19.

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *P. G. Sandgren*
 Härad: *P. Möre* Adress: *Pärå*
 Socken: *Karlslunda* Berättat av: *Densamme*
 Uppteckningsår: *1943* Född år *1853* i *Pärå*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Fredsöfhandlingar mellan Sverige och
Danmark 1645. s. 1-8.*

Gunnla Nicksdotter. s. 9-19.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland Upptecknat av: P. E. Sandgren
 Härad: Tädra märe Adress: Färyst
 Socken: Tharshunda Berättat av: dansarne
 Uppteckningsår: 1943 Född år 7/8/858 i Färyst

Fredsförhandlingar mellan Sverige & Danmark.

Omkring 100 år efter den blodiga
 Dackefejden i Tädra märe, slöt den rykt-
 bara freden mellan Sverige & Danmark
 1645. Platsen blev förlagd i Tådråkra Prästgård.

Såsom fredskommissarier uppträdde å
 svenska sidan rikskanslern Axel
 Oxenstierna samt riksråden Jöns Gyllen-
 stålps och Jure Bille, den 7 januari
 begåva de sig till Tådråkra, även Jure
 Gyllenstålps var närvarande, på platsen infann sig
 flera karoliska sändebud en Portugisisst

Skriv endast på denna sida!

resident samt en statsbundsisk, en maskin-
borgisk m. fl. De svenska underhandlingarna
tog sin början i Prästgården där de bodde
samt i bondgårdens drambing. De danske
bode i Kristianapet och hade så mycket
bagage att de behövde flera hundra bannagnar.
den 8. febr. ägde första sammankomsten
rum, sjöns måtpålsken var den lilla
kalnen i Brännebäck, der gränsmärket är
beläget. Denna kalne var då genom träns
småa bror, en på vardera sidan förenad
med fastlandet. Mycket folk beundrade kligen
danska medborgare hade infunnit sig på
pålsken. Då allt var klart, gingen medarna först
över till kalnen och stötte sig vid en rund
stor sten som låg på en kulle för kalnen,
var på trumpetstötarna gäva tecken åt
underhandlarna. Dessa gingen ut ur sina

Tält, älskade brödrarna och värmade sig
med armåttan steg. Framför medlemarna stannade
de och hälsade varandra med blottat
huvudet. Åke/ Orenstjärna och Thors
Uppelst rörde varandra handen, så och de
andra komissarierna, därpå kall Orenstjärna
ett tal varpå han älskade lycka och Guds
vålsignelse till de företag de hade för händer,
varpå Uppelst svarade på danska.
Sedan komissarierna älskade taget varandra
i handen skildes de åt, och därmed var
fredskongressen öppnad.

Så bestämdes att den andra sammankomsten
skulle hållas i Söderåkra Prästgård
och de närmast där omkring liggande bondgårdar
i sjätte månadens följande i stället som
rikshandeln hade varit och Juse Sparr
det andra, det tredje var mestadels

de öfriga rummen äro endast små kam-
rar, endas rikskamraren rum är tapseradt,
der köks iäddlagningar och guldaskers,
der finnes 4 bord, ett långt bord, som beg-
arna äta vid: det har ett gyllene dukts tädde
och himmel av fyra värder, på ett ryggkänne
från taket och en till golvet, alla som sitta
vid bordet, bruka länstolar, men endas länstolar
ha öfverdrag av samet, Matthias Joop och
Jure Björke har varset rum i gården, och
sviten har två bränderna, Krubjärn och Gust
Björke disponera om pängarna som användas
på underhållt, Håkanmästaren giver den
räkning varje vecka, Kållarsvännen lika då
100 riksd., varje vecka usrafantagarens vin,
öl, bräd, spensier m. m., De kammar alla
tillhopa i rikskamraren kammar de maten
bäres in, fyra trumpetier stå på vedern

Stämmande in och bläsa en vers, skarskallken
kaller sig i salen, Litledes påskkäraren har
ett sett i ordning, Sedan följer uppmanad skadkat-
ken till rikskanslerns därefter och på före honom
både in och ut, Efter bänken sätter sig riks-
kanslern för ändamålet av borden, på några sidan
sitta Matsias Soope och Ture Sparre samt Ture
Björke sedan som de äro äran värda, på
borden för rum 9, dubbla fat, Tullrikarna
äro fyrkantiga i kärnen grofva tidsnade
med vaxen, Det har varit salig Kung
Mats glansvärdigast i äminnelse, som
under måltiden må föra bepröfarna i äminnelse
och arätt, som gestarna oss på den tiden
tillfugade, när de slutat äta givits vatten,
under måltiden bruka rikskanslern att
fäst orienka först sina talningar till, sedan
ans det är någon gränser till.

Emellertid var det mycket svårt med pravianter
på denna art. Humibarierna och deras maskor
klagade över att staten var för knapp tilltagen,
hvarre och på till bästerna fanns ej att kapa hos
bönderna, och stor del av pravianterna måste
hållas ändå från Stockholm, och derifrån
ankom en gång 400 tunnlar spannmål, en annan
gång 200, följande klagas dock av varjehanda,
särskilt var de brist på konfikt varu åt
gänget var stor på grund av de dagliga
visiter och prämmande, för lagsgärens behov
sändes efter 24 kanmar gult rött vin 3 pipor
spaniskt vin och 8 al dussend blankt pränst
vin, sedan förvärfades ingen klaga.

Byrkaderde i Tådröskra var den tiden
Olaus Halgeri Lantanius, vilken sam
erättning för olägenheterna han haft för
inkvarteringen, erhölet från alla

extra ordinarie utlagas under de tre följande
år. Till minne av Fredskamidsadarnas
vistelse i Trätgården skola ännu på
väggarna i ett rum bliva uppskrivet såväl
år som dag till denna fredshandling, samt
alla namn som denna fredshandling har bevisat,

1675-77 Tede sig försvärande när i trakt
i det de så kallade snoppmanarne före
särsligen fram förstades. För att hålla dessa
stämman uppbyggades allmogens i Tädra näre,
och under befäl av fogden Nels stämman
hålla de från sitt läger vid Bränsebra
ett rektor äga över gränser, vid spentiska
nära gränser i Bräns greppa de B. snopp-
manar, vilka genom stegen och byar
fingra stuta sina dagar för säkerhet år 1678
Tillsatt en beredning i Tädra-näre för 2,000 man
under stämman befäl samt fogdar.

8.
Efter längre och svåra underhandlingar
blev äntligen freden sluten i augusti 1645.
Till belöning för vår genomförd fredskrig
upphöjdes till Översterna i greckigt stånd
och erhö till greckskap hela tillrä märe l. sekerna
med 60000 hemman som gäva en årlig
avgift av öfver 50,000 kronor samt myntbårdet.

För anskning 10 år sedan, var
gär vid en fest på Wärmans
nere vid näset stod Översternas
hus med sina stadhuggar på en
stempat av kalkiga stenar, stipsade av
hansvatten, inuti rumen, låga dörar,
håga trädklar, öfna breda spisar med
låg spishäll, öfverfätlade fönster,
låga rum,
Härskaren Hånskantz, var i huset ännu.

Landskap: Småland Upptecknat av: J. E. Sandgren
Härad: Tålsåsare Adress: Tålsås
Socken: Karlshunden Berättat av:
Uppteckningsår: 1948 Född år 1853 i Tålsås

En Thaksk Brevdattur.

Skildring från Engestråth's dagar.
Efter dräkning Margaretas död
14/12 stundade kärda tiden för den svenska
banden, hennes efterträdare, Erik den
13 de av Pernern, insatte utländska fagor
på nästan alla svenska skott, dessa fagor
var såna och grymma, behandlade bänderna
som livsgnå med dubbla skatter mot kunn-
gens påbud, Bänderna i Tålsåsare
behöva ej påttas oberorda av detta fagor
dervalde de de kärde att vara från

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 9156:10.Landskap: SmålandUpptecknat av: P. E. SandgrenHärad: S. MöreAdress: PågårdSocken: Karlslunda

Berättat av:

Uppteckningsår: 1943Född år 1853 i Pågård.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

småa märe fästtyktis are fagden på
Thulmar skatt, den enyrdige danske rids-
neren prins Frim, varijenan en del sakkas
fälla under Brinsdus vælde, ty underdelt
då att historien giver konungens fagden
den artersvæstet. ærløse rævare, ræa
kvinneskændere och kyrkotzurnar som ej
aktade något heligt, både fæderiken och
Tarsas sakkas bleve aldeles utplundrede och
de fænt vælmæende bænderna bleve be-
lade som trålar, for det tog sin tilflykt
til skagerne och levede på jakt i fiske samt
plundring i sine tur i bebygde arter,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 9156 : 11.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. E. Sandgren
 Härad: P. Möre Adress: Päråd
 Socken: Karlshunda Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1943. Född år 1853 i Päråd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På denna tid bodde i Päråda (Lästeråsa)
 en bände vit mannf. P. E. Pärålsan,
 han bodde på ett varst sakkens mäktigaste
 man i rikedom och andende, men hade han
 ganska ständiga olyckor och våldsvärningar
 blivit en arm och olycklig man, hans hustru
 hade dött under fär allt olyckor och lämnat
 honom ensam med 8 barn 6 söner 2 dötter
 av sönerna hade 2 ankommet i skid med
 2 krickarna, 2 hade flytt till Skagarna 2 ne
 av de yngsta ^{sönerna} samt båda flickorna hade
 flytt till Skagarna, den äldsta Junda hade
 flytt av krickarna och flytt till Skagarna
 der samma älske vänstade hvarre som samma

Skriv endast på denna sida!

M. 9156:12.

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: P. E. Sandgren

Härad: P. Möre

Adress:

Pårgl

Socken: Karlsbunda

Berättat av:

Uppteckningsår: 1943

Född år 1853 i

Pårgl

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ålyka vederfaret många andra bandättar
 som med våld blivit släpade till fagernästen.
 Men denna Bunda storslätter som av naturen
 blivit begåvad med en orämligt stark knapp
 och dertill ett bärkt sinne, hade lyckats
 påskaffa sig den aktning som kvinnan
 kunde ge. Likaså var de nappatag som
 han hade att utöla mot de sina bröstar,
 varvid han inte sparade på ärfilar vilka
 utdelades av hennes starka armar. Erfarenheten
 av dessa kunguster kamma både fagden och
 hans sina bröstar att bevinna sig. Han hade
 fullt en stor aktning så att en står det om det
 som skedd utanför inkom för hennes äran.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.9156:13.
Landskap: Småland Upptecknat av: P. E. Sandgren
Härad: S. Möre Adress: Pårgl
Socken: Karlshanda Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1943 Född år 1853 i Pårgl

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Derjante fick han mottaga sina små bröder
en vitka spjäder om färdhollandet i hemstaden,

Så stode sakerna på Brännskus vintern
1436, då en dag Brundlas yngsta bror kom
och fästäljde, att en av hans äldre bröder
varit hemma och sagt, att han jämte många
andra flyktningar ämnade draga upp till
norra märe för att möta Tempelbräkt med
bepriktmären, i Kärns stora glädje
bad han bracken låta känne utom när
bepriktmären kom draga till Brännskus,
så bärjade Brundla uppgöra planer för att
utans faderns vetkap sätta bepriarna
fiskt tillhande, när han så fick veta

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9156:14.

Landskap: Småland

Upptecknat av: P. G. Sandgren

Härad: L. Nore

Adress: Pärud

Socken: Karlslanda

Berättat av:

Uppteckningsår: 1943

Född år 1853 i Pärud

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att Engelbrot var Kammen till Karlmar
sände han sin brader till Engelbrot för
att få veta om vilken tid Engelbrot skulle
sända en avdelning till Brännsås för att
överaska fagden innan han kunnat ana
oråd, (gag går nu förbi en del händer
som präglade i Karlmar)

Bundlas brader återkam och talade om
att vad han hört i Karlmar, Engelbrot
sände en trupp under befäl av Nils
Thorsen till Brännsås. Bundla sände
sin brader för möta Thorsen med under-
rättelse om hur han skulle påfäst
i händer, under tiden tillredde han

Skriv endast på denna sida!

M. 9156:15.

ACC. N:R.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. E. Sandgren
 Härad: P. Möre Adress: Pånyd
 Socken: Karlskunda Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1943 Född år 1853 i Pånyd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett riktigt gästbord för fogden och hans
 män. Fogden hade väl hört att Engel
 bengt hade kommit till Kalmar, men allgens
 brim skulle ge honom ett styrt arbete,
 påsi instämde även Sundla och uppmanade
 fogden att dricka och göra sig glad, det
 lät ej fogden säga sig två gånger utan
 överlämnade sig nämligen att bordslösningen
 efter som han var säker på Engelbents dröjsmål.
 Brännvins var av timmerstakar uppfäst
 med, angivet av några vallar och balverk
 utanför var bänken ledd i en avrundad gräs
 som angav fästet på alla sidor och använde
 göra det ointagligt, innanför vallarna

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9156:16.

Landskap: Småland

Härad: S. Nore

Socken: Karlsnunda

Uppteckningsår: 1943.

Upptecknat av: P. E. Sandgren

Adress: Pärby

Berättat av:

Född år 1853 i Pärby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

vere uppfärda baracker för Knektarna
och utgående färveringställe för mädiga
färd och vapen, i denna baracke
inbjuds Knektarna av Gunilla att
riktligen färdtügen sig om mat och dryck,
dessa gäster de så grundligt, att de själva
både vaktning och annat och varit mest
i resligt tillstånd, under tiden kunde
Gunilla bemärkt sig rykten till
partitügen och skickat sin bröder med
den till Kets Sten som skara, som
smygget sig fram till Skarabrynet under
fjället. Bänderna hade i skogen
tillagat en mängd risker, som till att

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 9156:17.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. E. Landgren
 Härad: S. Möre Adress: Pårgl
 Socken: Karlslunda Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1943 Född år 1853 i Pårgl

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kasta i vallgraven för att se om vada över
 och smyga sig in i partstugan där de
 avvaktade besöksringarna, just som den
 av sämn och bakrus y. Bakene väktaren
 avhäste de äventyrliga svigarna
 och öppnade slottporten, redade Stenrosens
 män fram och bemärktiga sig parten samt
 bunda resterna. Därefter nedfölls vind-
 bryggan, och blev Nils svenske kung-
 mede med omkast och smärk träng-
 de in. En kort stund uppstod, fagel-
 knektarna vändade sig på barabets takt
 och giva sig på flykten. Fågden blev
 gripen sattes in i fävar i avvaktare

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad: S. Möre

Socken: Karlslanda

Uppteckningsår: 1943

ACC. N.R.

M 9156:18.

Upptecknat av: P. E. Sandgren

Adress: Pängd

Berättat av:

Född år 1853 i Pängd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på Engelbäckst ankamot. I ankomsten
vare då herrar och främlingar
utan nämnd behövs utgjutet. Snart
kom Engelbäckst spår och där då,
att främlingar bergare gånge en
hög behövs bänder vare spår
satta med att upprisa från en
främling bänk. Han gav då ryttarna befallning
att främlingar dötter, och de satta i spårsträck
en bänk, där en annan främlingar och
anstälde stor mansgillan, när Engelbäckst
säg detta, lät han uppsätta en matt från
främlingar och anstälde att vidare behövs
utgjutet. Främlingar anstälde

Skriv endast på denna sida!

11.
erbyrdna freden och flyttade Essgullerakt,
samt därefter satte en Thas Lång till brä-
dning av Brännaby slätt och län. Sedan
äro städer Thabnas skinst linstagen, var
det länge fred i märebygderna, och bänderna
kunna i ra bruka sina gårdar.

Senare flyttade man till nya städer
i Tåvada och var man gänte sina bräder
länge utstod och äro i hela arten.

Från denna tid ha Brännaby och
des vallar varit en allmoges hantverk-
gärning.